

MILIEUBELEID

Editie 2022

DOKTERS VAN DE WERELD

VOORWOORD

'Do No Harm' is niet meer voldoende

Het streven naar efficiëntie en doeltreffendheid, het meten van de gelijke toegang van bevolkingsgroepen tot de gezondheidszorg, het naleven van de beginselen van de humanitaire ethiek... deze principes liggen aan de basis van de doelstellingen van onze interventies en zijn een essentiële grondregel maar volstaan tegenwoordig niet meer. Dit fundament moet worden uitgebreid met een onmisbare pijler: "Green Policy". Het milieu moet een essentiële transversale pijler vormen van al onze interventies, op het terrein, in onze acties, in onze pleidooien, in onze administratieve taken en in ons gedrag op dezelfde voet als onze strijd voor de gelijkheid van mannen en vrouwen of ons integriteitsbeleid, die al stevig verankerd zijn in onze gewoontes.

Burgers kunnen de alarmerende uitspraken van het IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) over de gevaren van de opwarming van de aarde en de gevolgen daarvan met inbegrip van de massale verplaatsing van bevolkingsgroepen niet betwisten. Het "Do No Harm" principe is niet langer voldoende en milieubeleid is nu een morele verplichting. Maar kan een kansarm publiek, net als wij begrijpen, wat het belang is van een "groen beleid" wanneer er geen hout meer is om zich te verwarmen of om een onderdak te bouwen, wanneer er geen voedsel meer is voor je gezin of de veestapel, wanneer het water schaars is, ...? Deze elementen zijn van essentieel belang voor het welzijn en de gezondheid van de bevolking en zijn dus een universeel mensenrecht. Deze doelstellingen vormen de kern van de missie van Dokters van de Wereld.

Tevens vinden er volksverhuizingen plaats waarbij de effecten van de klimaatverandering worden gecombineerd met oorzaken als armoede, plaatselijke conflicten en plaatselijke beleid. En deze verplaatsingen naar oorden waar gemakkelijker in basisbehoeften kan worden voorzien, hebben nieuwe gevolgen voor het milieu, voor de samenleving, voor de economie, voor de gezondheid en zelfs voor de veiligheid.

Voor Dokters van de Wereld impliceert deze paradigmaverschuiving in ons handelen - namelijk de actieve integratie van een Green Policy beleid - dat wij anticipatieprogramma's moeten opstellen, weloverwogen reacties moeten geven en ons duidelijk en openhartig moeten aanpassen zowel in onze interne als externe activiteiten. Diverse strategieën, zoals die van ECHO (het Bureau voor civiele bescherming en humanitaire hulp van de Europese Commissie) of OCHA (het Bureau van de Verenigde Naties voor de coördinatie van humanitaire aangelegenheden), voorzien in concrete doelstellingen van rampenrisicovermindering, preventie en empowerment van de betrokken gemeenschappen.

In de sector humanitaire hulp moeten belangrijke aanpassingen worden doorgevoerd om zich aan te passen aan de klimaatverandering, zonder de fundamentele rol van de gemeenschappen zelf te onderschatten.

Ons optreden en onze pleitbezorging moeten onberispelijk zijn: Dokters van de Wereld moet niet alleen getuige zijn van deze paradigmaverschuiving, maar er vooral ook een rol in spelen. Eén van de nieuwe thema's van onze organisatie: "One Health"(één enkele gezondheid) - een geïntegreerde aanpak van zowel diergezondheid als van volksgezondheid als van milieugezondheid - is een eerste voorbeeld van deze opkomende paradigmaverschuiving.

Dit document is een bewijs van de wil van Dokters van de Wereld om te handelen en om zich aan te passen aan nieuwe uitdagingen.

Het mooie van deze verandering is dat zij alleen tot stand kan worden gebracht als wij gezamenlijk optreden, als wij in partnerschap samenwerken, om de empowerment en bescherming van alle mensen in deze veranderende wereld te versterken.

De rol van ieder van ons is daaraan bij te dragen: elke kleine druppel telt en is al een inbreng.

Laten we de uitdaging aangaan zodat deze waterdruppel niet verdampt maar de stromen van miljoenen andere waterdruppels doet toenemen.... Laten we samen deze ambitie koesteren.

Claire BOURGEOIS,

Voorzitster van Dokters van de Wereld België

Inleiding

Het doel van dit document is het milieubeleid van Dokters van de Wereld België te definiëren en dus :

- De beginselen bepalen die door de organisatie en alle personeelsleden van DvdW-Be moeten worden nageleefd op het gebied van milieubescherming.
- Als basis dienen voor een stappenplan om de milieugevolgen van DvdW-Be te verminderen.
- De werknemers van DvdW-Be ondersteunen bij hun bewustwording van de milieuproblematiek, van de verantwoordelijkheid van DvdW-Be om het milieu te beschermen en van hun individuele rol in dit proces.

Context

Klimaatcontext

De invloed van de mens op de opwarming van de atmosfeer, de oceanen en het vasteland is thans buiten kijf komen te staan.

Door onze activiteiten, waaronder een toename van de concentratie broeikasgassen in de atmosfeer, hebben wij een ongekende klimaatverandering veroorzaakt: elk van de laatste vier decennia is warmer geweest dan elk voorafgaand decennium sinds 1850 en de huidige CO₂-concentratie is de hoogste in ten minste 2 miljoen jaar wat resulteert in een stijging van de mondiale oppervlaktetemperatuur met 0,8°C tot 1,2°C tussen 1850-1900 en 2010-2019.

Als er niets wordt gedaan om onze uitstoot van broeikasgassen drastisch te verminderen, zal de opwarming van de aarde de 2°C ruimschoots overschrijden, met rampzalige gevolgen voor het milieu, de biodiversiteit en de mensheid.

Volgens het IPCC-verslag van 2021,¹ bijvoorbeeld, zouden we door de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen tegen 2050 te halveren en door tegen 2100 koolstofneutraal te worden de opwarming van de aarde tegen 2100 onder de 2°C kunnen houden.

¹ IPCC, 2014: Samenvatting voor beleidsmakers. *Klimaatverandering 2014: gevolgen, aanpassing en kwetsbaarheid. Deel A: Globale en sectorale aspecten. Bijdrage van werkgroep II aan het vijfde evaluatierapport van de Intergouvernementele Werkgroep inzake Klimaatverandering* [Field, C.B., V.R.

Gevolgen voor de mensheid en de volksgezondheid

Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie² :

"Gekende vermijdbare milieurisico's veroorzaken ongeveer een kwart van alle sterfgevallen en ziekten wereldwijd - ten minste 13 miljoen doden per jaar.

Een gezond leefmilieu is van vitaal belang voor de gezondheid en de ontwikkeling van de mens. Luchtverontreiniging - een van de grootste gezondheidsrisico's - is verantwoordelijk voor 7 miljoen vermijdbare sterfgevallen per jaar; meer dan 90% van de mensen ademt verontreinigde lucht in en bijna 3 miljard mensen zijn nog steeds afhankelijk van verontreinigende brandstoffen zoals vaste brandstoffen of paraffine voor verlichting, koken en verwarming.

Meer dan de helft van de wereldbevolking blijft blootgesteld aan slecht beheerde diensten op het gebied van water, van sanitaire voorzieningen en van hygiëne, wat elk jaar resulteert in meer dan 800.000 vermijdbare sterfgevallen".

De WHO heeft in haar rapport van 2016 " Preventing disease through healthy environments " de milieurisicofactoren gedefinieerd die van invloed zijn op de menselijke gezondheid ³ :

- Lucht-, water- en bodemverontreiniging door chemische en biologische stoffen,
- Onvoldoende toegang tot water en sanitaire voorzieningen en bijgevolg tot hygiëne,
- Ultraviolette en ioniserende straling,
- Geluidsvervuiling, lawaai en elektromagnetische velden,
- Landbouwmethodes en irrigatiesystemen (zuivering van afvalwater van pesticiden verontreinigd),

Barros, D.J. Dokken, K.J. Mach, M.D. Mastrandrea, T.E. Bilir, M. Chatterjee, K.L. Ebi, Y.O. Estrada, R.C. Genova, B. Girma, E.S. Kissel, A.N. Levy, S. MacCracken, P.R. Mastrandrea, and L. L.White (eds.)). Cambridge University Press, Cambridge, Verenigd Koninkrijk en New York, NY, VS, blz. 1-32.

² Wereldgezondheidsorganisatie, 2019, *Gezondheid, milieu en klimaatverandering, Ontwerp wereldwijde strategie van de WHO voor gezondheid, milieu en klimaatverandering: de transformatie die nodig is om leven en welzijn duurzaam te verbeteren door een gezonde omgeving, Verslag van de directeur-generaal*, [A72/15 Gezondheid, milieu en klimaatverandering \(who.int\)](#)

³A Prüss-Ustün, J Wolf, C Corvalán, R Bos and M Neira, 2016. Preventing disease through healthy environments – World Health Organization. [Final_11_May_16005_Preventing_disease_through_healthy_environments \(who.int\)](#)

- Bouwomgeving, huisvesting, wegen en grondgebruik,
- Klimaatverandering en ecosysteemverandering.

Deze risicofactoren en de gevolgen van klimaatverandering voor de volksgezondheid zijn en zullen talrijk zijn (niet-limitatieve lijst):

- Afname van de biodiversiteit in zee en op het land met als gevolg een verstoring van de voedselketen die een bedreiging vormt voor de op visserij gebaseerde economieën,
- Toename van sterfte door natuurrampen en extreme weersomstandigheden,
- Vermindering van de hoeveelheid en de kwaliteit van de zoetwatervoorraden,
- Toenemende schommelingen in de landbouwopbrengsten wat leidt tot prijsinstabiliteit, meer ondervoeding en extreme armoede,
- Toename en escalatie van conflicten over de toegang tot natuurlijke hulpbronnen,
- Toename van sterfte als gevolg van lucht-, water- en bodemverontreiniging,
- Verspreiding van besmettelijke ziekten door uitbreiding en verplaatsing van dierlijke infectiedragers, verslechtering van de waterkwaliteit,
- Onderwatering, overstroming en kusterosie zullen een groot deel van de bevolking die aan de kusten woont doen verhuizen,
- Toename van de migratie van bevolkingsgroepen en de daarmee gepaard gaande gezondheidsrisico's voor deze groepen: "Zij worden geconfronteerd met een breed spectrum aan gezondheidsrisico's voor, tijdens en na hun reis, waarbij de toegang tot eerstelijnsgezondheidszorg en de continuïteit van de gezondheidszorg vaak verstoord zijn als gevolg van de migratie, van de belemmeringen (bv. op gender-, cultureel, financieel, sociaal en taalgebied), van de geringe capaciteit van de gezondheidsstelsels en de beschadigde infrastructuur, en van diverse stressfactoren (bv. economische onzekerheid, misbruik, uitbuiting, gebrek aan steun, xenofobie)."⁴

⁴ Wereldgezondheidsorganisatie, 2021, *COP26 - Directe verbanden tussen klimaatverandering, gezondheid en migratie moeten dringend worden aangepakt* - IOM, WHO, *Lancet Migration*

Verantwoordelijkheid voor humanitaire hulp

Humanitaire hulp draagt een deel van de verantwoordelijkheid voor de aftakeling van het milieu:

- Ontbossing en gebruik van natuurlijke hulpbronnen als gevolg van de bouw van onderkomens na natuurrampen, van de verwarming en de elektriciteit in kampen of van infrastructuurvoorzieningen.
- Verergering van de spanningen tussen plaatselijke en ontheemde bevolkingsgroepen over de toegang tot natuurlijke hulpbronnen doordat geen rekening wordt gehouden met de milieu-effecten van humanitaire projecten op deze hulpbronnen.
- Productie van grote hoeveelheden afval, soms zeer verontreinigend of gevaarlijk, tijdens de uitvoering van humanitaire programma's, en soms zeer problematische verwerking van medisch afval, dat een nog groter gevaar voor het milieu kan vormen.
- Logistiek die sterk vervuilende fossiele brandstoffen gebruikt

Rol en positionering

De missie van Dokters van de Wereld België

Dokters van de Wereld België is niet opgezet als een klimaatveranderingsorganisatie. DvdW-Be kan echter niet voorbijgaan aan de aanhoudende klimaatverandering en de gevolgen daarvan voor de gezondheid van de wereldbevolking, noch de betrokkenheid van DvdW-Be bij deze veranderingen. Dit zou in strijd zijn met de waarden van de organisatie inzake sociale rechtvaardigheid en empowerment, waarbij de klimaatverandering één van de belangrijkste belemmeringen zou worden voor de verwezenlijking van het recht op gezondheid.

Het is in die zin dat DvdW-Be besloten heeft "One Health" in haar acties te integreren. Een verband leggen tussen de gezondheid van mens, milieu en dier is essentieel om de klimatologische uitdagingen voor de gezondheid te begrijpen en te vatten. Klimaatverandering versterkt de verschijnselen die door "One Health" worden aangepakt, dus is het onze plicht tegenover deze verbintenis en tegenover toekomstige generaties om de klimaatverandering niet te verergeren.

Aangezien DvdW-Be het beginsel "Do No Harm" onderschrijft, mogen humanitaire acties, en meer bepaald onze eigen acties, geen negatieve gevolgen hebben voor de plaatselijke bevolking door onze activiteiten of praktijken. Dit betekent dat rekening moet worden gehouden met de milieu-effecten van de acties van de verschillende organisaties en bijgevolg ook van die van onszelf.

Daartoe zullen wij de verplichtingen en normatieve beperkingen volgen van financiële partners, instellingen en staten inzake het in aanmerking nemen van de gevolgen voor het milieu en zullen wij hierop anticiperen

Onze positionering

Dokters van de Wereld België erkent dat al haar handelingen een negatieve impact hebben op het milieu en verbindt zich ertoe deze negatieve impact te evalueren, te plannen en te controleren. Dit beleid en de ontwikkeling en uitvoering van een actieplan zijn concrete uitingen van dit engagement.

Er zal prioriteit worden gegeven aan de directe broeikasgasemissies van de activiteiten en van de infrastructuur van de organisatie, alsook aan de directe of indirecte milieueffecten van haar programma's.

Onze milieuaanpak

Onze aanpak

De aanpak van het milieubeleid van DvdW-Be berust op verschillende acties, waardoor het mogelijk wordt dit beleid zoveel mogelijk uit te voeren, te verspreiden en te verbeteren. De uitvoering van deze verschillende punten zal geschieden door het opstellen en uitwerken van een stappenplan in verband met dit beleid.

Betrekken van werknemers/sters

Voor de uitvoering van het milieubeleid van DvdW-Be wordt bijzondere aandacht besteed aan het betrekken van de werknemers/sters bij het beleid via verschillende kanalen.

Het betrekken van de werknemers/sters bij deze milieuaanpak betekent in de eerste plaats dat de communicatie over de vorderingen van DvdW-Be in stand wordt gehouden. Deze mededeling zorgt voor een eerste kennismaking met de milieuproblemen die door de organisatie worden aangepakt.

Een meer algemene bewustmaking van deze problematiek neemt verschillende vormen aan, zodat de werknemers/sters zich bewust worden van de positieve effecten die zij kunnen hebben door hun persoonlijk gedrag en hun organisatorische praktijken aan te passen, en aldus de ecologisch verantwoorde praktijken systematiseren. Vrijwillige werknemers/sters kunnen deelnemen aan de uitvoering van het milieuactieplan van DvdW-Be, via de bestaande Eco-teams, waarvan de doelstellingen in het mandaat zijn uitgewerkt.

Ten slotte lijkt het belangrijk iedereen in onze organisatie de kans te geven om tijdens zijn werk kennis op te doen over milieuvraagstukken.

Deze verschillende punten maken het mogelijk dat iedereen zich op verschillende niveaus bewust wordt van en zich verbindt tot de milieuaanpak van DvdW-Be.

Meten van onze milieu-impact

Voor de inventarisatie van de directe en indirecte emissies van DvdW-Be (scope 1, 2 en 3) zijn instrumenten voor koolstofmonitoring en -rapportering ontwikkeld.

Deze instrumenten stellen ons in staat de koolstofvoetafdruk te meten en de milieu-impact van DvdW-Be te evalueren en vervolgens een actieplan op te stellen met kwantitatieve gegevens over de uitstoot van onze organisatie. Deze gegevens zullen worden gebruikt om referentie-indicatoren te ontwikkelen waarmee de milieuverbintenis op het niveau van de organisatie en van de individuele missie kan worden gevolgd.

Controleren en aanpassen

De verschillende instrumenten voor de monitoring van de doelstellingen inzake de vermindering van de milieueffecten zullen worden ingevoerd, zodat het draaiboek aan de hand van de waargenomen effecten kan worden bijgewerkt. De verzamelde gegevens zullen een jaarlijkse evaluatie van de milieuprestaties van DvdW-Be mogelijk maken.

De ingevoerde instrumenten en benaderingen worden aangepast naar aanleiding van de feedback van het personeel om ze te verbeteren en te integreren in ons beleid en onze werkmethoden.

Delen, Communiceren, Bewustwording

De algemene verspreiding van het milieubeleid van DvdW-Be maakt het voor iedereen, zowel voor het grote publiek als voor de werknemers/sters, voor de partners en voor de leveranciers, mogelijk de voortgang van ons beleid en de verwezenlijking van de doelstellingen ervan te volgen.

Bovendien helpt dit beleid om te voldoen aan de aanbevelingen en verplichtingen van onze partners en onze donoren. Dit is een echte stimulans voor organisaties zoals DvdW-Be om zich binnen hun activiteiten in te zetten voor het milieu.

Deze communicatie is nodig om onze vooruitgang, maar ook onze instrumenten en onze ecologische praktijken met onze partners te delen.

Onze actiemiddelen

DvdW-Be heeft verschillende krachtlijnen vastgesteld voor de invoering van het milieubeleid in haar activiteiten. Deze pijlers zijn in een hiërarchische volgorde vastgesteld; de acties en activiteiten in het kader van de organisatorische en programmatorische pijlers zullen van invloed zijn op de acties in het kader van de andere pijlers.

Organisatorische as

De milieuaanpak van DvdW-Be is gebaseerd op de ondertekening van handvesten, de toetreding tot netwerken van NGO's en het verkrijgen van certificaten om haar milieubetrokkenheid te garanderen.

Dit impliceert een regelmatige analyse van de opportuniteiten voor eco-labelling en de toepassing van milieucriteria in het selectiebeleid van de verhuurders.

DvdW-Be wil haar lokale partners zo goed mogelijk ondersteunen bij hun initiatieven voor milieuverandering, met gebruikmaking van de kennis die is opgedaan tijdens ons betrokkenheidsproces ten aanzien van het milieu.

Programmatorische as

Zoals eerder gezegd kunnen humanitaire hulpactiviteiten een negatief effect hebben op het milieu. Daarom zal een milieurisicobeoordeling worden uitgevoerd in de voorstudie van onze programma's.

Met deze beoordeling wordt gepoogd de maatregelen, acties en activiteiten vast te stellen die nodig zijn om de milieu-effecten van het programma te beperken. De vooraf vastgestelde parameters kunnen, binnen de grenzen van onze mogelijkheden, in de activiteiten van het programma of het project worden geïntegreerd. Tijdens de gehele looptijd van het project of het programma zullen milieu-impactbeoordelingen worden uitgevoerd op basis van indicatoren voor milieuprestaties.

In het kader van dezelfde doelstelling zal, ook voor zover dat binnen onze mogelijkheden ligt, een analyse worden gemaakt van de mogelijkheden voor de ontwikkeling van programma's ter verbetering van de milieugezondheid.

Energie

Teneinde het gebruik van vervuilende energiebronnen te beperken, worden de verschillende mogelijkheden van hernieuwbare energiebronnen geanalyseerd, om in de toekomstige acties van DvdW-Be te bevorderen. Dit streven naar energietransitie gaat gepaard met een streven naar rationeel en efficiënt gebruik van water en van energie, om verspilling te voorkomen en de natuurlijke hulpbronnen te beschermen.

Dankzij deze houding op energiegebied kan DvdW-Be energieneutraliteit bij onze medewerkers aanmoedigen

Voorziening

De toeleveringsketen is een belangrijke as van het milieubeleid vanwege de verschillende bronnen van vervuiling die deze sector vertegenwoordigt. Daarom wenst DvdW-Be verschillende verbintenissen aan te gaan om deze vervuiling zoveel mogelijk te beperken en een meer verantwoord verbruik te hebben.

In de eerste plaats door in te grijpen in de toeleveringsketen zelf, met de intentie om duurzame toeleveringsketens te ontwikkelen. Dit kan worden bereikt door voorrang te geven aan leveranciers die zich ertoe verbinden hun milieu-impact te verminderen en door hen aan te moedigen rekening te houden met milieucriteria bij hun offertes.

Eén van de actiemiddelen is de aankoop van producten en van diensten, waarbij bijzondere aandacht wordt besteed aan het milieu-effect ervan bij de selectie van de behoeften en van de leveranciers. DvdW-Be zal, waar mogelijk, de aankoop van milieuverantwoorde diensten en/of tweedehandse consumptiegoederen (kantooruitrusting, enz.) bevorderen

Afvalbeheer

De activiteiten van DvdW-Be produceren verschillende soorten afval. Een beperking van deze productie en een beter beheer van dit afval zouden DvdW-Be in staat stellen de negatieve milieu-effecten te verminderen. De productie van afval, en in het bijzonder de productie van medisch afval, en het slechte beheer daarvan kunnen immers leiden tot bodem-, water- en luchtverontreiniging. Om dit verschijnsel te voorkomen, zal worden gezorgd voor een doeltreffende behandeling van medisch afval en een regelmatig onderhoud van de verbrandingsovens en van de installaties voor het beheer van medisch afval.

Wat de andere bronnen van afvalstoffen betreft, ligt de nadruk op het hergebruik, de herstelling of de recyclage van de gebruikte producten en materialen door de toepassing van een afvalverwerkingsbeleid dat is aangepast aan de bestaande recyclagekanalen in de landen waar wij actief zijn.

Afval dat niet kan worden gerecycleerd, zal op de veiligste en milieuvriendelijkste manier worden verwijderd, overeenkomstig de nationale en internationale normen die in het betrokken land van kracht zijn.

Transport

In direct verband met bovenstaande as zullen de voorzieningsroutes worden verkort om de emissies ervan te verminderen. Dit geldt met name voor het goederenvervoer door de voorkeur te geven aan zeevervoer boven luchtvervoer en de verhouding tonnage/kilometer zo veel mogelijk te beperken. Deze aanpak maakt het mogelijk beter rekening te houden met de milieueffecten van het goederenvervoer.

De vervoersector is een grote verbruiker van fossiele brandstoffen, en daarom zal een bewustmakingsbeleid worden gevoerd om vervoer met een lage uitstoot (openbaar vervoer, fietsen, te voet) aan te moedigen. Er zal ook bijzondere aandacht worden besteed aan een maximaal gebruik van teleconferenties door te voorzien in aangepaste systemen om het reizen te beperken.

Ten slotte worden vliegvluchten verboden als de treinreis minder dan 6 uur duurt, voor zover dat mogelijk is.

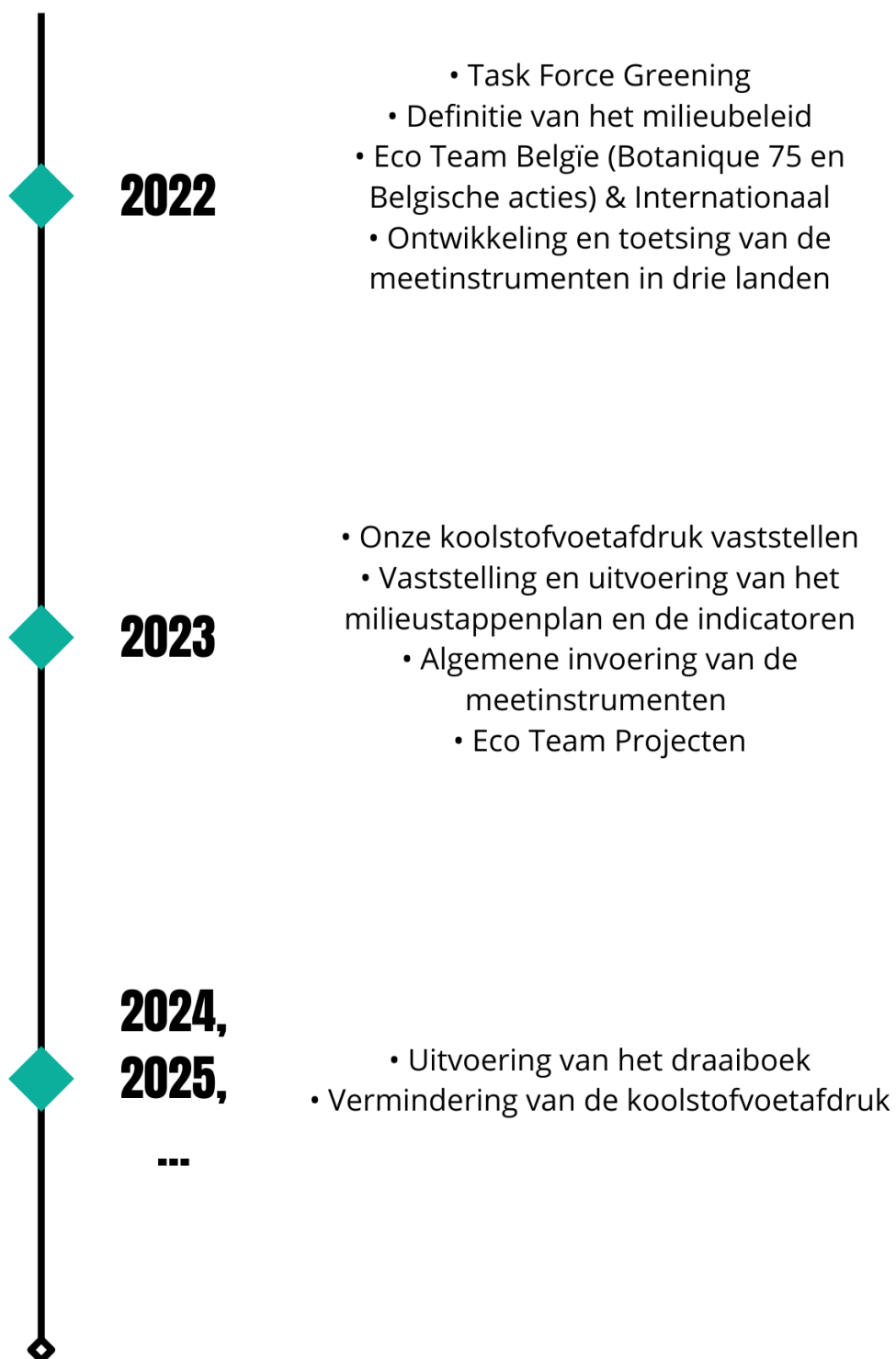
Perspectief

Als conclusie kan worden gesteld dat met dit beleid wordt gestreefd naar de bepaling van de eerste fasen die moeten leiden tot een betere milieubescherming bij de activiteiten van DvdW-Be. Het is bedoeld als springplank voor de opstelling en uitvoering van een draaiboek dat dieper ingaat op de verschillende bovengenoemde zwaartepunten en actiehefbomen.

Om een algemeen beeld te krijgen, wordt hieronder een tijdlijn (figuur 1) gepresenteerd met de belangrijkste vooruitgangspunten en de uitvoering daarvan. Het is de bedoeling om in 2022 de basis te leggen voor toekomstige acties om de milieueffecten van DvdW-Be te reduceren. Dit zal gebeuren door de bekendmaking van dit beleid, maar ook door de invoering van de eerste meetinstrumenten, de oprichting van denktanks voor het personeel (Eco Team) en van beslissingsgroepen (Task Force Greening). Deze eerste punten zullen ons in staat stellen synergie te creëren en de grondslagen te leggen voor het milieu-engagement van DvdW-Be.

In 2023 zal dit ons in staat stellen de voetafdruk en de milieueffecten van de activiteiten van DvdW-Be grondiger te analyseren en in kaart te brengen. Deze inventarisatie en analyse zullen leiden tot de opstelling van het draaiboek overeenkomstig de gegevens van de verschillende in dit document genoemde instrumenten voor het meten van milieueffecten.

Ten slotte zullen alle acties die in 2022 en 2023 worden opgezet, het mogelijk maken om in 2024/2025 met de uitvoering van het stappenplan te beginnen en bijgevolg de emissies van Dokters van de Wereld België te beperken.

Figuur 1 Tijdslijn van de ontwikkeling van het milieubeleid van Dokters van de Wereld België - Dokters Van De Wereld

GENEEST OOK SOCIAAL ONRECHT